

Ekonomija sistema ponovne upotrebe

Studija o finansijskoj održivosti sistema ambalaže za višekratnu upotrebu

Rezime
Jun 2023

Riječ zahvalnosti

Ovaj izvještaj su zajednički izradili Zero Waste Europe i Searious Business.

Željeli bismo da se zahvalimo svim partnerima i zainteresovanim stranama koje su, pružajući podatke, potvrđujući naše zaključke i dajući nam smjernice za dalji razvoj, dale svoj doprinos izradi ove studije.

Za izradu ove studije težili smo da pružimo kvalitetne i objektivne rezultate. Konstruktivan dijalog o našim pronalascima, nove perspektive ili drugi relevantni podaci su dobrodošli;

Rezime

Hitna potreba da se reaguje na zagađenje plastikom danas je široko prepoznata, kao i činjenica da ne možemo nastaviti linearnim putem eksploatacije resursa.

Usvajanje principa cirkularne ekonomije u Evropi bi, osim koristi za životnu sredinu i društvo, moglo da generiše neto ekonomsku korist od 1,8 biliona evra do 2030.¹ Reciklaža samostalno nikada neće moći da smanji masivnu proizvodnju plastike, koja je na putu da se utrostruči do 2050. Rješenja moraju biti fokusirana na izvor problema, proizvodnju.

Nakon ukidanja, široko rasprostranjena upotreba ambalaže za višekratnu upotrebu ima najveći potencijal da smanji proizvodnju plastike. Ovo gledište je podržano nedavnom promjenom zakonodavnog fokusa u Uredbi Evropske unije o ambalaži i ambalažnom otpadu (UAAO) i Globalnom sporazumu Ujedinjenih nacija o plastici za zaustavljanje zagađenja plastikom. Pod pritiskom kako dolazećih propisa, tako i kupaca koji su sve više zabrinuti zbog prekomjerne upotrebe plastike, u kompanijama takođe raste interesovanje za ambalažu za višekratnu upotrebu.

Ipak, nekoliko brendova i udruženja proizvođača se suzdržava da u potpunosti prihvati ambalažu za višekratnu upotrebu, navodeći sumnje u ekološki kredibilitet, prihvatanje kupaca, potrebne promjene ponašanja i strah od velikih investicija i operativnih troškova. Dok nekoliko nezavisnih procjena životnog ciklusa dokazuje ekološke prednosti višekratne upotrebe u odnosu na jednokratnu plastičnu ambalažu, i kako mnoga istraživanja ukazuju na spremnost kupaca, postoji jaz u analizi troškova u odnosu na prednosti skaliranog i optimizovanog sistema ponovne upotrebe.

¹ Izvor:

www.mckinsey.com/-/media/McKinsey/Business%20Functions/Sustainability/Our%20Insights/Europes%20circular%20economy%20opportunity/Europes%20circulareconomy%20opportunity.ashx

Ova studija uzima sljedeće parametre za procjenu performansa finansijski vitalnog sistema ponovne upotrebe:

Uzimajući u obzir relativno mlade sisteme ambalaže za višekratnu upotrebu, bilo bi teško uporediti ih sa potpuno optimizovanim sistemom za jednokratnu upotrebu. Iz tog razloga, profitabilnost sistema sa 100% ponovne upotrebe je upoređena sa sistemom za 100% jednokratnu upotrebu i određuje koji pragovi bi trebalo da se ispune da bi se osigurala profitabilnost za sve zainteresovane strane.

Studija obuhvata 3 kategorije ambalaže u sistemu otvorene petlje (dakle, ne na jednoj lokaciji), u Španiji kao prototipu: 1) posude za hranu za ponijeti, 2) sekundarna transportna ambalaža i 3) boce za pića. Ekonomska održivost je analizirana na osnovu povrata ulaganja za pružaoce sistema za ponovnu upotrebu i akumuliranih troškova plastične ambalaže za jednokratnu upotrebu u odnosu na plastičnu ambalažu za višekratnu upotrebu za korisnika sistema.

1. Za prvu kategoriju pakovanja, posude za hranu za ponijeti, studija pronalazi da su posude za višekratnu upotrebu isplativije za korisnike, a pružaoce sistema povrat ulaganja mogu da ostvare između 3. i 4. godine.
2. Kod sekundarne transportne ambalaže, studija upoređuje velike plastične vreće za višekratnu i jednokratnu upotrebu. Kod našeg modela, rezultati pokazuju da pružalac sistema povrat ulaganja postiže između 2. i 3. godine, dok su troškovi za korisnika slični.
3. Na kraju, za treću kategoriju, boce za pića, pronalazi se da su višekratne boce za piće ekonomski isplativije za korisnike u poređenju sa jednokratnim bocama za piće. Povrat ulaganja za pružaoce sistema može se postići između 5. i 6. godine.

Na osnovu trenutnih regulatornih kretanja u Evropi, ambalaža za višekratnu upotrebu će vjerovatno postati još ekonomski isplativija, sa bržim povraćajem investicija, jer se može očekivati porast cijene ambalaže za jednokratnu upotrebu. Ova studija pruža informacije o troškovima i koristima sistema ponovne upotrebe, sa ciljem da informiše donosiocje odluka i kreatore politika kako bi u svom budućem radu argumentativno podržali ponovnu upotrebu.

Zaključujemo da je, čak i u izolovanom sistemu, postizanje rentabilnosti za sva tri formata ambalaže svega nekoliko godina. Ovo predstavlja i značajnu poslovnu i političku priliku za pomirenje ekoloških težnji sa ekonomijom u doglednoj budućnosti, na dobrobit društva u cjelini.

**PONOVNA UPOTREBA
DODAJE VRIJEDNOST**

Searious Business je kompanija sa fokusom na postizanje uticaja, čije je sjedište u Holandiji, i čiji je rad usmjeren na sprječavanje da plastika uđe u naš okean. Searious Business pomaže preduzećima da u lancu vrijednosti plastike plastiku zadrže u privredi i van životne sredine. Searious Business redovno vrši detaljne analize troškova i prednosti za pojedinačne kompanije ili primjere od slučaja do slučaja. Za ovu studiju, Searious Business je napravio pregled troškova i prednosti na visokom nivou za tri vrste plastične ambalaže, upoređujući plastiku za višekratnu upotrebu sa jednokratnim plastičnim proizvodima. www.seariousbusiness.com

Zero Waste Europe je evropska mreža zajednica, lokalnih lidera, eksperata i pokretača promjena koji rade na eliminaciji otpada u našem društvu. Zalažući se za održive sisteme i redizajn odnosa koji čovječanstvo ima prema resursima, ZWE ubrzava pravednu tranziciju ka sistemima nultog otpada za dobrobit ljudi i planete. www.zerowasteurope.eu

Zero Waste Europe sa zahvalnošću priznaje finansijsku pomoć Fonda za rješenja za plastiku (eng. Plastic Solutions Fund). Autori dokumenta preuzimaju isključivu odgovornost za njegov sadržaj. Ovaj dokument ne odražava nužno mišljenje gore pomenutog finansijera. Finansijer se ne može smatrati odgovornim za bilo kakvu upotrebu sadržanih informacija.

Ovaj izveštaj je finansiran od strane Evropske unije kroz Horizont 2020 program za istraživanje i inovacije, Sporazum o grantu br. 101059923.

Autori: Vilemejn Pitors, Rouzmer Vajt, Ana-Lena Henke (Searious Business)
Urednici: Natan Dufour, Žan Mark Simon, Ana Oliveira (Zero Waste Europe)
Datum: Jun 2023

Opšte informacije: hello@zerowasteeurope.eu

Mediji: news@zerowasteeurope.eu

Teme vezane za opštine: cities@zerowasteeurope.eu

zerowasteeurope.eu

www.zerowastecities.eu

www.missionzeroacademy.eu

